

DEO OPTIMO MAX. QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS;
manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Martis, nonâ
mensis Aprilis, Anno Domini M. DCC. XLIII.

M. LUDOVICO-JOANNE LE THIEULLIER,
Regis Consiliario, in majori Consilio, & in magnâ
Regiæ Domûs & Franciæ Præfecturâ Medico ordina-
rio, Doctore Medico, Præsîde.

An à victûs simplicitate, viventis Sanitas?

I.

LLUD omne sine quo vivere non possumus,
victum constituere tutò dicatur. Præcipuo igitur
homini præsidio sint cibus, potus, aër & la-
bor. (a) » Propterea quòd homo edens sanus
» esse non possit, nisi etiam laboret, ... quanquam

(a) Hipp. de. diætâ, lib. I.

A

» enim contrarias inter se vires habeant cibi & labores ,
 » inter se tamèn mixti conferunt ad sanitatem. Labores
 » ea quæ insunt consumere solent, cibi autèm & potus,
 » ea quæ evacuata sunt, explent ..... Porro si inventa
 » fuerit ciborum mensura, & laborum ad unamquamque
 » naturam numerus, ità ut excessus neque suprà, neque
 » infrà modum fiat, tunc inventa sanè & exactè fuerit
 » etiam hominibus sanitas. « (b) » Nam si in quiete de-
 » gat homo, & non labore, mali aliquid ipsi in corpo-
 » pore inest .... cibique fastidium .... idcirco in quiete
 » degenti contingit ut attenuetur. « Assumenda sapienter
 » eligantur, ingerantur moderatè. Horum cupidinem præ-
 » vius labor excitet, coctionem exercitatio mediocris suc-
 » cedanea promoveat; & si quid in victu modestia negle-
 » xerit, prudens impleat inedia. Numquam vita viventis ex
 » abundantia eorum quæ possidet, sed facili ac brevi victûs
 » promptitudine; vivendique norma generalis, evoluta the-
 » seos hodiernæ syllogismo fulciatur. *Ab eo viventis sanitas,
 » à quo corporis & animi functionum integritas.*

(b) Hipp. de morbo lib. 4.

I I.

N IHIL in rerum naturâ fit sine sufficiente ratione,
 effectusque causarum viribus semper respondent: sic
 actionum vigor, tam animæ quàm corporis, causis adæ-
 quatis ut fiat necesse est. (a) » Sanitas ergò vigor est
 » actionum tam corporis quàm animi, ejusque subjectum
 » non modò est corpus, sed & mens in corpore residens,
 » quia corporis sanitate destructâ, ob mutuum commer-
 » cium & vinculum, mens quoque in suis operationibus
 » impeditur & perturbatur ..... non quod mens & anima

(a) Frid. Hoffm. med. rat. syst. Tom. 1. lib. 2. cap. 1.

» per se ægrotent; sit tamen ut corpore malè affecto, fan-
 » guinisque temperie malè se habente, illorum operatio-
 » nes quoque lædantur. Est enim mirifica mentis & fan-
 » guinis morûs conspiratio, adeò ut unius læsio in alteram
 » repentè transeat. « (b) » Indè augetur intelligentia
 » præsentis sanitatis: at ubi corporis habitus ægrotat, ne-
 » que mens ipsa alacritatem habet ad virtutis meditatio-
 » nem. Morbus enim præsens animum vehementer obs-
 » curat, intelligentiam ad affectiones in consensum tra-
 » hens. « (c) » Bona itaque valetudo, maximè divinum,
 » longèque blandissimum est condimentum, « (d) » cujus
 » argumentum placidi mores. « (e) » Actiones corporeæ,
 » prout præcisè à corporis constitutione dependent, benè
 » aut malè efficiuntur, juxtà bonam aut malam, illius à
 » quo efficiuntur, dispositionem. Hæc dispositio secundum
 » naturam, seu congruens naturæ viventis cui inest, sani-
 » tas vocatur. Aliter enim non posset congruentes eidem
 » viventi actiones edere..... Dicitur etiam relatio, qua-
 » tenus intellectus eam considerans, ea ex quibus emer-
 » git, invicem comparat, & sic est in conceptu intel-
 » ctus comparantis; in se verò præcisè est aggregatum
 » qualitarum ex quibus constat, accipitur quoque prò
 » simplici qualitate, quatenus intellectus apprehendens ea
 » ex quibus sanitas resultat, ea concipit instar unius for-
 » mæ, & unius principii efficientis. «

(b) Hipp. lib. de natur. hum.

(c) Plutarc. in salubrib. præcept.

(d) Magnanin. Med. Mediolan. de Sanit.

(e) Francisc. Bayle, Doct. Med. Instit. Physic. Tom. 3. p. 686.

ATQUI à victûs simplicitate, corporis & animi functionum integritas. (a) » Uno victu utendum ac mo-
 » dico, nisi quem honestis ex causis rara fortè licentia,
 » illasâ sobrietate laxaverit; victus hic siccus & validos,
 » & aspectu placidos facit, & odore corporis, nec sibi
 » nec aliis molesto. Vicina fastidio satietas est, jejunium
 » cibos condit. Quodque sobrietati ac modestiæ honesti
 » viri tribuunt, hoc voluptati tribuit ille voluptatis Pro-
 » fessor Epicurus, qui tenuem victum quasi unicum suæ
 » professionis auxilium & laudavit, & coluit. Nihil nisi
 » dulce ac sapidum gustat fames; nihil tam lautum quod
 » non Nausea reddat insipidum ac sordidum; imò qui
 » huic delectationi intendunt, appetitu & raritate illâ
 » acui, copiâ verò ac frequentiâ contundi fatentur. «
 Præsit ergò virtus illa quæ omnes affectus ac motus ani-
 mi & corporis regit, ut congruant cum lege naturæ, &
 ordine personarum, locorum, temporum: quæ potius ap-
 petitiones & cibi temperat, ita ut nec labores vocationis,
 ingluvie inpediamus, nec somnum & valetudinem nimiâ
 lædamus inediâ. Ad coctionem alimentorum motus animi
 conferunt; (b) » quatenus anima fermentorum distribu-
 tionem, fibrarum actionem moderatur per pathemata,
 aut aliter vim eorum auget, imminuit, & effluxum ac-
 » celerat aut remoratur, aliisque modis ea alterat, de
 » quibus hic non est dicendi locus.

(a) Francisc. Petrarc de lauto victu, dialog. XVIII.

(b) Francisc. Bayle. Inst. Physic. Tom. 3, tract. 2, de corp. anim. lib. de facult. Sect. 1. Disput. 1, de facult. natur. artic. 6, pag. 340. & 341.

UT Sanitati tutò consulatur, (a) » oportet scire ci-
 » borum ac potuum omnium, ex quibus vitam
 » habemus, facultatem, quam tandè singula habent,
 » & secundùm naturam, & secundùm necessitatem, &
 » secundùm artem humanam... oportet, velut par est,
 » laborum vim pernoscere, tum naturalium, tum eorum
 » qui per vim fiunt, & qui ex ipsis carnes in augmen-
 » tum præparant, & qui in defectum: & non solùm hæc,
 » sed etiam mensuram ac proportionem laborum ad mul-
 » titudinem ciborum, & hominis naturam, & corporum
 » staturas ac ætates, & ad tempora anni. » Hinc, (b) » nul-
 » la quantitas in se & absolutè spectata, sed certâ saltem
 » ratione ac respectu, mala, vel noxia vocari potest.
 » Hinc etiam effluens alimentorum & succorum copia,
 » non ex se metienda est, sed ex viribus motricibus, qui-
 » bus corpora & partes solidæ instructæ sunt. » Unde Hip-
 » pocrates, (c) » modum, neque pondus, neque nume-
 » rum aliquem ad quem referas, cognosces. Certitudi-
 » nem enim exactam non reperiēs aliam, quàm corporis
 » sensum. » (d) » Nàm si sciveris quotidie, quantum ei-
 » bi tibi conveniat, scies vitam diutissimè conservare. »
 Porro tantum ingeras, quantum absumptum est, sed tan-
 tum excernas, quantum concoctum. (e) » Igitur natura
 » non antè novis alimentis oneranda est, quàm debita
 » excretio præcesserit... Præstat autem alimenta cujuscvis
 » naturæ ratione quantitatis ac temperiei accommodata,

(a) Hipp. de diætâ, lib. 1. artic. 1.

(b) Frid. Hoffm. med. rat. syst. Tom. 1. lib. 2. cap. 7. de moderat. in vi-
 ctu, artic. IV. pag. 374.

(c) Hipp. de veteri Med. cap. 15.

(d) Sanctôr. lib. 2. aphor. 33.

(e) Frid. Hoffm. loc. cit.

» partitis vicibus , quàm semel ac simul , de die assumere.
 » re. (f) » Magis enim homo gravatur ab octo libris ciborum , semel in die ingestorum , quàm à decem , tribus vicibus unâ die assumptis. «

(f) Sanctor. loc. cit. aphor. 37.

V.

ADVERSUS Conclusionem insurgunt innumeri , ex quibus non pauci cibum semel in die sumentes , Hippocratis autoritate fulti : (a) » his qui semel in die sumunt , repentinæ mutationes noxas & ægritudines inducunt , & eos sanè qui prandere non assueti sunt , si pransi fuerint , statim infirmos facit hoc , & toto corpore graves , & debiles , & pigros. « Respondetur Hippocratem de repentinis mutationibus loqui , quas ut plurimum noxias asserit ; talis autem consuetudo damnatur lib. 2. de diætâ , art. 37. » Semel in die cibum capere , attenuat & siccât , & alvum sistit. « Et art. 58. » qui semel in die cibum capiunt , hi & impotentes sunt , & calidam urinam mingunt. Fit autem & os falsum & amarum , & in omni opere tremunt. « 2°. Alimentis uti deterioribus sine damno sæpiùs licet ; nam (b) » cibi si sint saluberrimi , nimia assumpti in quantitate , magis sanitatem affligunt , quàm intemperati , si pariori modo assumuntur. « Resp. omne quod modum excedit , naturæ inimicum esse ; Hoffmannumque ibi discrimen inter magis vel minus noxium indicare. 3°. (c) » Cibus simplex faciliè satietatem & nauscam parit , varietas verò deletat. Quod autem cum voluptate sumitur , rectius com-

(a) Hipp. de victu acutor , artic. XV.

(b) Frid. Hoffm. loc. cit.

(c) Sennert. de diætâ mediæ ætatis.

prehenditur & concoquitur à ventriculo. Deindè magna partium in corpore datur varietas, quibus varietas ciborum conveniens & utilis esse videtur. « Resp. ex eodem hanc objectionem solvente, » diversorum ciborum diversa natura est, quorum alii citius, alii tardius concoquantur. . . . Unde varietas ciborum multa mala quæ cruditates, vitiatamque coctionem & humorum corruptionem sequi solent, inducit. « Præterea, (d) » simplex victus cibi ac potûs, ipse sibi-ipsi semper similis, securior omnino est ad sanitatem. « 4°. Zelotypi sic reclamabunt recentissimi: Præter Scholarum morem, imò & usque ad nauscam, in hac thesi citantur Autores: porro (e) facilius est magna conscribere volumina, verborum flosculis, copiosis Autorum citationibus & plurimâ delectatione referta, quàm opellam aliquam parvulam insigni hominibus usui futuram. « (f) Quippè semper ratius doctiorem re verâ quemquam esse, qui de re unâ aut alterâ ex proprio penû scit verum pronuntiare, quàm qui mille Autorum litigantium sententias, indiculorum quantum-vis peritus, noverit congregare. « Turpiter venenata tela, responsio duplex obrundat. 1°. Sententia nostra non soli Scholasticæ disputationi committitur, verùm hæc mente sumus, ut intemperatis hominibus lex imponatur, cujus vis, non unius consilio, sed multiplici sapientum placito comprobetur. 2°. Nobis hanc legem necessariò dantibus assentientes Autores appellare nos non pudet: nam, (g) » in ipsâ rerum naturâ major est autoritas unius ad unum omnia redigentis: nec in genere humano multitudinis ulla potentia est, nisi consentientis, id est, unius sentientis. « (h) » In nonnullis insuper Academiis, ITA

(d) Hipp. de victu acutor.

(e) Gualter. Harriſ. Præfat. Tract. de morb. acut. Infant.

(f) Idem initio ejusdem Tract.

(g) S. Auguſt. de verâ Relig.

(h) Georg. Baglivi. oper. omnium Med. Præf. de praxi Med.

» MALE ADVERSUS VETERUM OPINIONES
 » affectos vidi, ut humanæ mentis majestatem imminu-
 » tam putent, si in legendis Galenicorum libris operæ
 » quid, vel temporis collocetur; ob idque suum miserè
 » torquere vexareque ingenium, UT NOVUM QUID
 » comminisci possint, & si quid ejusmodi fuerint assecuti,
 » præclare secum, & cum re medicâ egisse arbitrentur. «
 Quid plura? Ecclesiasticum consultorem audiat Christia-
 nus. *Noli avidus esse in omni epulatione, & non te effun-
 das super omnem escam. In multis enim escis erit infirmitas,
 & aviditas appropinquabit usque ad Choleram. Propter cra-
 pulam multi perierunt, qui autem abstinens est, adjiciet vi-
 tam.* Non igitur inefficax nobis consilium videtur, ad om-
 nes, & præsertim gulæ illecebras comprimendas, exitum
 contemplari.

Ergo à victûs simplicitate, viventis Sanitas.

Proponēbat Parisiis JOANNES LE THIEULLIER,
 Parisiensis, Saluberrimæ Facultatis in Universitate Pari-
 siensi Baccalaureus, A. R. S. H. 1743. à sextâad me-
 ridiem.